

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Mevr. J. Bussemaker

Postbus 16375

2500 BJ Den Haag

Venlo, 7 juli 2014

Geachte mevrouw Bussemaker,

We hebben uw oproep via de site van de internetconsultatie voor de erfgoedwet gezien en maken graag gebruik van de door u geboden mogelijkheid te reageren.

Wij maken ons grote zorgen over de toekomst van erfgoed in Nederland. Sinds de decentralisatie van de ruimtelijke ordening naar gemeentelijke overheden is erfgoed onderdeel van afwegingen op lokaal niveau. Daarbij moet erfgoed het vaak afleggen tegen andere belangen en wordt het dientengevolge opgeofferd. Iets dergelijks dreigt bijv. te gebeuren met het in Venlo aan de westoever van de Maas gelegen Fort Sint Michiel dat dateert uit 1641 en dat één van de zeer weinige ons nog resterende Spaanse forten is. Een gang naar de bestuursrechter of Raad van State is voor een erfgoedorganisatie als de onze een bijna onmogelijke zaak. Niet alleen vanwege de ermee gemoeide kosten, maar ook omdat we het op moeten nemen tegen door de gemeente bekostigde juristen. Daar komt bij dat de bestuursrechter en Raad van State begrijpelijkerwijs zeer terughoudend zijn waar het gaat om het treden in gemeentelijke bevoegdheden en over het algemeen alleen de gevolgde procedure beoordelen. Het ontbreekt aan een externe instantie die inhoudelijk de waarde van het bedreigde erfgoed toetst en op basis daarvan vernietiging van waardevol erfgoed kan voorkomen.

Hier komt bij dat we ons op dit moment in een economische moeilijke periode bevinden, waarin gemeentelijke overheden en potentiële sponsors over (te) weinig financiële middelen beschikken om erfgoed afdoende te beschermen. Waar een tekort aan middelen en armoede er in het verleden voor kon zorgen dat erfgoed redelijk gaaf de eeuwen doorstond, zoals bijv. in Brugge het geval was, vormt dit nu wel degelijk een bedreiging. Zowel rijks- als gemeentelijke monumenten dreigen door jarenlange leegstand en een gebrek aan onderhoud te vervallen en nodigen uiteindelijk nog slechts uit tot sloop. Zo brandde recent de oude hallenboerderij de Achterste Kockerse in onze gemeente na 9 jaar leegstand volledig tot de grond toe af en staat de Hulsterhof, een rijksmonument, al jaren leeg zonder dat er een herbestemming voor is.

Daarbij kunnen we ons niet aan de indruk onttrekken dat de middelen die gemeenten in Limburg kunnen genereren uit ontgrondingen in het bed van de Maas een regelrechte bedreiging vormen van het aldaar aangetroffen dan wel verwachte archeologische erfgoed. De provincie heeft geen bezwaar tegen ontgroning in één van de door deze instantie zelf aangewezen archeologische aandachtsgebieden. Sommige ontgronders en gemeenten zoeken daarbij de grenzen van de wet op en volstaan bijv. met een archeologische begeleiding in plaats van het vereiste archeologisch onderzoek. Dat er ruimte voor de rivier moet komen is ons duidelijk en dat archeologisch erfgoed daar soms voor moet wijken ook, maar dat de in het bodemarchief beschikbare informatie wordt weggegooid vinden we niet alleen erg, maar tevens onverantwoord.

Tegen de achtergrond van het voorafgaande roepen we u op de namens de AWN door haar voorzitter, mevr. T. v.d. Rijdt, voorgestelde verbeteringen van 1 juli 2014 in de Erfgoedwet op te nemen.

Hoogachtend,

Willem Vroom

Voorzitter Stichting Erfgoed Venlo